

Leve hele livet i et aldersvennlig Norge

Prosjektleder Ingrid Køhler Knutsen

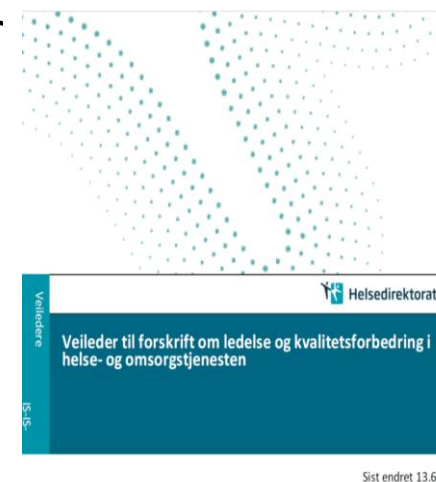
Reformens fem hovedområder

- Et aldersvennlig Norge
- Aktivitet og fellesskap
- Mat og måltider
- Helsehjelp
- Sammenheng og overganger i tjenesten

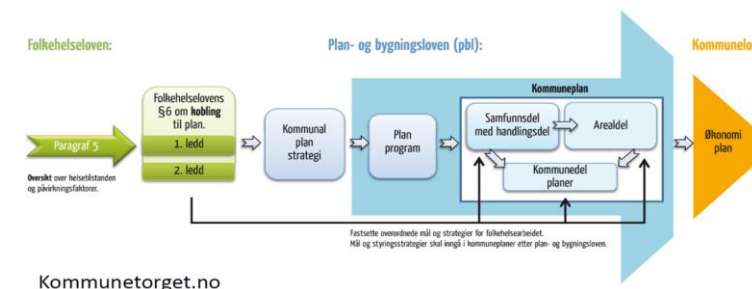
Med oppmerksomhet på

- Proaktive og forebyggende tilbud, tiltak og tjenester
- Bruker, pasient og pårørende
- Samarbeid og samhandling
- Ledelse og systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasienttrygghet

Folkehelseloven og plan – og bygningsloven

- Å integrere helsehensyn i planer etter plan- og bygningsloven er viktig i systematiske folkehelsearbeid

Kommunetorget.no

Program for et aldersvennlig Norge

Hvem er de eldre?

Dropbox:

https://www.dropbox.com/s/sjdyzfpfyeosksh/Helsedirektoratet_Alders_venn_Norge_Master_Nov19.mp4?dl=0

Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=yvQoU3z2oRA>

Mulighetsrommet – Leve hele livet

Yrkesaktiv lengst mulig

Frisk og samfunnsaktiv lengst mulig

Hjemme lengst mulig

Et aldersvennlig Norge

Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge etableres som en del av reformen Leve hele livet

- Helsedirektoratet har fått et oppdrag for 2019 – 2020 med å etablere programmet.
- Etableres et senter i Ålesund fra 2021. Senteret skal videreføre oppdraget og oppgavene.

Rådet for et aldersvennlig Norge 2019 – 2021

- Rådet er utnevnt av regjeringen og skal bidra til gjennomføringen av programmet. Består av representanter for syv ulike organisasjoner og virksomheter og ledes av Trude Drevland
- Helsedirektoratet forestår sekretariatsfunksjonen

Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge

- Programmet og dets fem hovedoppgaver beskrives i stortingsmeldingens kapittel 4
- Programmet er sektorovergripende og adresserer hovedsakelig oppgaver og aktører utover helse- og omsorgstjenesten
- Programmet skal konkretisere Flere år – flere muligheter, regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn (fra 2016)

Eldrepolitikk er ikke bare omsorgspolitik

Strategien for et aldersvennlig samfunn retter seg i hovedsak mot personer i 60 – 70 årene som står mellom arbeidsliv og pensjonisttilværelse.

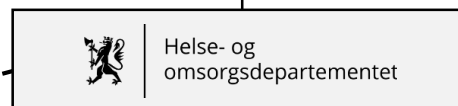
«Denne strategien er et oppgjør med tanken om at eldrepolitikk bare er omsorgspolitik. Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hva vi som samfunn kan gjøre for at hver enkelt skal kunne bruke sine ressurser»

Programmets hovedoppgaver

Programmet består av fem oppgaver:

1. Planlegg for egen alderdom – en kampanje på tilrettelegging av bolig, sosialt fellesskap og et aktivt liv
2. Eldrestyrt planlegging av aldersvennlige lokalsamfunn
3. Nasjonalt nettverk for aldersvennlige kommuner – basert på WHO's konsept
4. Partnerskapsordning for aldersvennlige organisasjoner, institusjoner, bedrifter og virksomheter
5. Ta i bruk seniorressursen i arbeidsliv og frivillig arbeid

Råd

Leder:
Trude Drevland

- Pensjonistforbundet
- Frivillighet Norge
- KS
- NHO
- Husbanken
- IKT Norge
- NOVA-OsloMet

Senter for et aldersvennlig Norge

PROGRAM FOR ET ALDERSVENNLIG NORGE

- Planlegg egen alderdom (kampanje)
- Eldrestyrt planlegging
- Nasjonalt nettverk for kommuner
- Partnerskap på tvers av sektorer
- Senior-ressursen

Partnere

- Organisasjoner
- Institusjoner
- Bedrifter
- Utdanning
- Forskning
- Kommuner

Kommunale eldreråd

I noen kommuner blir antall eldre doblet de neste 20 årene

Aldringen blir klart sterkest i distriktene, og flyttemønstrene forsterker aldringen på to måter:

- Unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen, og i tillegg blir dermed også barna i større grad født sentralt.
- De eldre blir igjen på bygda, og i 2040 vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år.

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Tirsdag
20. august 2019

Uke 34 • Nr. 231
160. årgang
Løssalg kr. 40
Levert hjem fra kr 16
Bestill på ap.no/abo
ap.no

Ergoterapeut Liv Odény Balstad (tv.) og hjelpepleier Marthe Nordhaug på tur med Bjørg Pedersen under et hjemmebesøk i Ibestad kommune.
Foto: Kjetil B. Haugstulen

Vil ha CO₂-avgift på okse- og lammekjøtt

Biffen kan bli 18 kroner dyrere pr. kilo hvis samfunnsøkonom Haakon Riekeles i den liberale tankesmien Civita får det som han vil.
NYHETER • side 12

Her har eldrebølgen truffet

Mange kommuner får store utfordringer når eldrebølgen treffer landet rundt om fem år. I Ibestad kommune i Troms er hver fjerde innbygger nå over 70 år.

NYHETER • side 4-7

Derfor vil Donald Trump kjøpe Grønland

Nærhet til USA, kinesisk konkurranse og økt rivalisering i Arktis kan være blant årsakene.

Er kommunene forberedt?

«Mange kommuner er noe tvetydige når det gjelder å forberede seg på økningen i andelen og antallet eldre. Det kan virke som den demografiske utviklingen først og fremst anses som et hovedanliggende for pleie- og omsorgssektoren og at den i mindre grad vurderes som en folkehelseutfordring.

Dette kan se ut til å hemme det tverrsektorielle samarbeidet i utformingen av planer, tiltak og evaluering på området»

To perspektiver

- *Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hva vi som samfunn kan gjøre for at eldre skal kunne delta, leve aktive liv og bevare sin selvstendighet så lenge som mulig*
- *Den enkeltes eget ansvar for eget liv, helse og alderdom*

Arbeidet for et mer aldersvennlig samfunn angår alle deler av samfunnet

- Transport
- Bolig
- Teknologi
- Tilgjengelighet
- Medbestemmelse
- Aktiviteter
- Arbeidsliv
- Frivillighet

- Hver enkelt av oss må ta ansvar for egen alderdom
- Eldre selv må involvere seg og engasjere seg og slik være viktige bidragsytere i lokalsamfunnet
- Eldre må selv planlegge egen alderdom med fokus på bolig, sosialt fellesskap og et aktivt liv

Dette er folkehelsearbeid

Planlegg for egen alderdom

"Ingenting burde være mer forventet, men ingenting er mer uventet enn alderdommen"

(Simone de Beauvoir, forfatter)

Programmet skal utfordre befolkningen til å planlegge egen alderdom gjennom en kampanje med fokus på å

- *tilrettelegge egen bolig*
- *investere i venner/sosialt nettverk*
- *opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv*

Eldrestyrt planlegging

«Et aldersvennlig samfunn» skal på dagsorden i kommunal planlegging

Dialog med eldrebefolkningen

Eldrerådene skal involveres i arbeidet med å kartlegge egne lokalsamfunn og legge konkrete planer for å gjøre fysiske og sosiale omgivelser, transport, service og tjenestetilbud mer aldersvennlige.

Nasjonalt nettverk av aldersvennlige kommuner og lokalsamfunn

---

Norge vil slutte seg til WHO sitt globale nettverk for aldersvennlige byer og kommuner («WHO's Global Network for Age-friendly Cities and Communities»)

KS har fått i oppdrag å drive modellutvikling og nettverk for aldersvennlige kommuner og lokalsamfunn.

- Har startet denne høsten med regionale samlinger der kommunene er invitert til å delta. Ca. 80 kommuner er med i modellutviklingen.
- Oppdraget varer ut 2020 og er tenkt videreført i det nye senteret som skal etableres

Aldersvennlig lokalsamfunn

Nødvendig for noen, bra for alle

Aldersvennlig partnerskap

- Vi skal jobbe med å få til partnerskapsordninger for aldersvennlige organisasjoner, institusjoner, bedrifter og virksomheter
- Organisasjoner, institusjoner, bedrifter og virksomheter som slutter seg til visjonen om et aldersvennlig Norge blir en del av partnerskapet.

Programmet for
et aldersvennlig
Norge

Take a seat

How Nottingham City Council is encouraging local businesses to offer older people a seat when they're out and about

It's good for business

Seniorressursen

Ta i bruk seniorressursen i arbeidsliv og frivillig arbeid

Hva betyr det for kommunene?

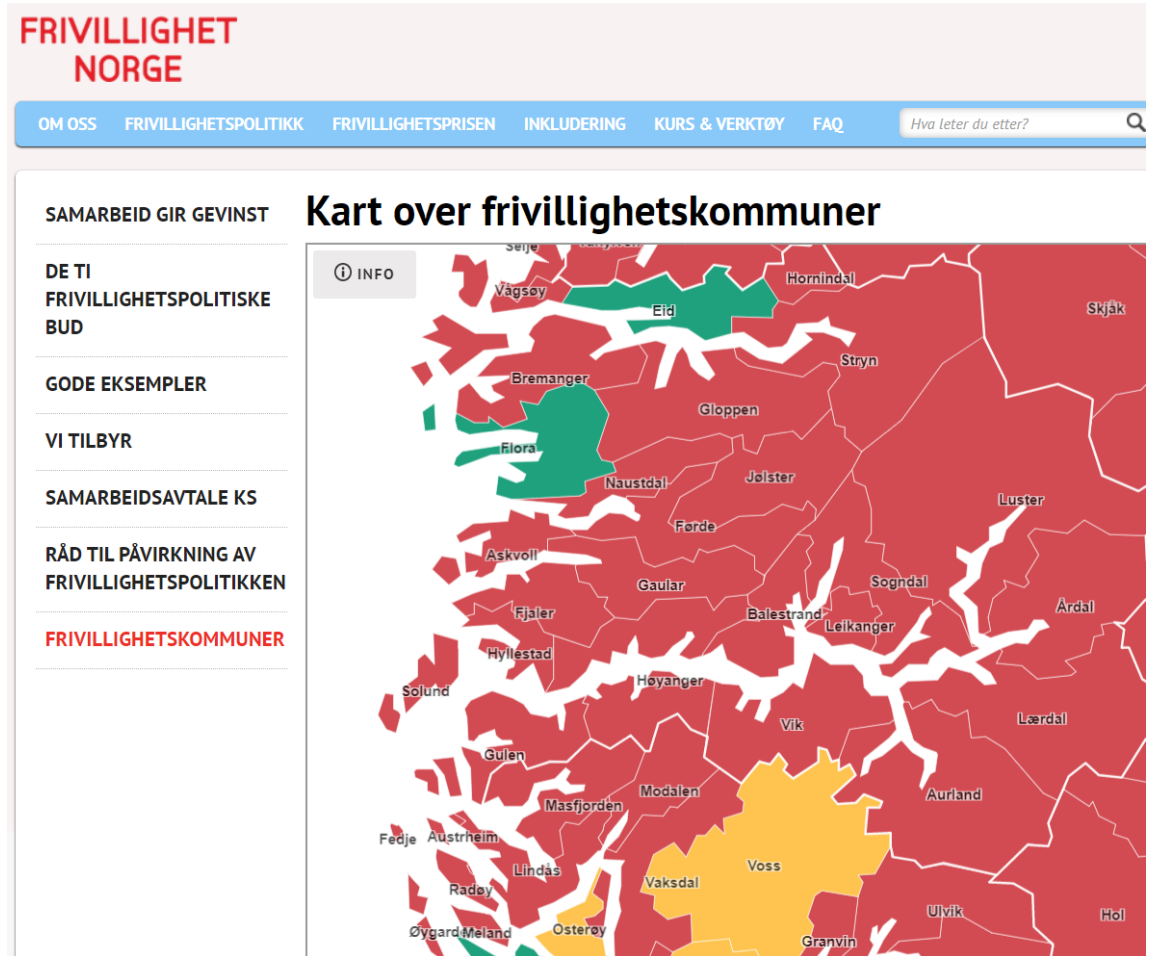
- å støtte organisering av frivillige seniortiltak
- vurdere seniorkompetanse og seniorbedrifter i sitt næringsutviklingsarbeid
- rekruttere seniorer som frivillige ressurser på ulike kommunale fagområder
- ha en god seniorpolitikk som legger til rette for at egne ansatte kan stå lenge i arbeid

Bli en frivillighetskommune!

Frivillighet Norge har utarbeidet kriterier for hva det vil si å være en frivillighetskommune.

«Få kommuner vet hvilke frivillige ressurser de har i lokalmiljøet. Derfor vil Frivillighet Norge hjelpe kommuner og frivillighet til å samarbeide»

Bli en frivillighetskommune!
Sats på samskaping!

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/leve-hele-livet-kvalitetsreformen-for-eldre>

<https://www.aldersvennlig.no/>

Takk for meg!

